

NFU 2010

Tavshed om vold og trusler skaber stress i fængslerne

Fængselsbetjente har høj risiko for at blive ramt af et stressyndrom. Ifølge afdelingslæge Marianne Borritz er risikoen for følgevirkninger langt større end for kollegaerne i Politiet.

Politibetjente er nemlig bedre til at tale om voldelige episoder med hinanden.

Det er et psykisk krævende job at arbejde i et fængsel. Sommetider udsættes fængselsbetjente for så voldsomme hændelser, at psyken siger fra. I den situation er der risiko for at få et posttraumatisk stressyndrom (PTSD).

Stressyndromet kan opstå efter en voldsom hændelse eller opbygges igennem længere tids belastning. I begge tilfælde siger psyken på et tidspunkt stop.

"Det er umuligt at forudsige, hvem der bliver ramt af PTSD. Vi får 7-10 fængselsbetjente ind hvert år på vores klinik. Alle slags mennesker er repræsenteret, men det er ofte rutinerede ansatte med en årelang karriere i Kriminalforsorgen," siger Marianne Borritz.

Hun er afdelingslæge på Arbejdsmedicinsk Klinik på Bispebjerg Hospital, og holdt et oplæg om emnet på NFU-konferencen.

Ifølge Marianne Borritz har det store konsekvenser, når mennesker rammes af PTSD.

"De, der rammes af PTSD, bliver ofte langtidssyge. De lider af modløshed, koncentrationsbesvær, dårlig søvn og har ofte svært ved at lære nyt. Det er sjældent, at folk vender tilbage til deres job i samme funktion. Det på trods af at mange faktisk har et stærkt ønske om at vende tilbage," siger hun.

Kriminalforsorgen er speciel

Afdelingslægen mener, at der skal være ekstra opmærksomhed på problemet med PTSD i Kriminalforsorgen. Det er nemlig en speciel arbejdsplads på mange områder.

"Jobbet som fængselsbetjent indeholder det, man kalder en følelsesmæssig dissonans. Det vil sige, at arbejdet kræver, at man skjuler

Afdelingslæge Marianne Borritz møder jævnligt fængselsbetjente på Arbejdsmedicinsk Klinik. Nogle af dem har udviklet PTSD.

sine følelser i det øjeblik, de opstår. Det er en del af det at være professionel i et fængsel. Man er nødt til at pakke de hårde oplevelser væk og håndtere dem senere. Ellers opstår risikoen for PTSD," siger hun.

Derudover er der et langt mere komplekst forhold mellem ansatte og klienter i fængslerne, end der er i de fleste institutioner, som arbejder med mennesker.

"På et hospital er der en klart defineret relation mellem læge og patient. Fængselsbetjentenes relation til de indsatte skifter derimod hele tiden karakter, og man skal konstant være i alarmberedskab. Der er ikke mange andre arbejdspladser, hvor man arbejder under et så konstant pres," siger hun.

Når en arbejdsplads er så speciel, kan det være svært at tale med udenforstående om sit job. Men det er nødvendigt for at bearbejde det, man oplever:

"At arbejde i et fængsel er så anderledes og voldsomt, at nogle undrer sig over, at man overhovedet har lyst til arbejde sådan et sted. Det er dog meget vigtigt at bibeholde kontakten til den almindelige verden uden for fængslet," siger Marianne Borritz.

Politiet håndterer det bedre

Et af de jobs, der kan sammenlignes med fængselsbetjentens, er politibetjentens, men

det er meget sjældent, at politibetjente henvises til Arbejdsmedicinsk Klinik med PTSD. Det er der ifølge Marianne Borritz især én grund til.

"For cirka femten år siden fik Politiet en ny organisering, som medførte en mentalitetsændring. Det betød, at det blev mere legitimt at tale om voldsomme oplevelser. Nu ser vi næsten aldrig en politibetjent på Arbejdsmedicinsk klinik. Det er helt afgørende, at vi får samme udvikling hos fængselsbetjente," siger hun.

Hun mener, det kan ske ved fast supervision, debriefing og jobrotation. Desuden skal der være konstant fokus på, hvornår det går skidt – og godt. For man skal også tage ved lære af de gode erfaringer.

Marianne Borritz anbefaler, at Kriminalforsorgen skaber en positiv opmærksomhed på sygefravær.

"Hvis en kollega bliver syg, så følg op på sygefraværet med en samtale. Hvis man har mistanke om, at en kollega har ændret sig psykisk, er det vigtigt, at vedkommende kommer hurtigt til læge og kommer i behandling. Efterfølgende er det vigtigt med en blød start. Måske med ugentlige fridage. Og så masser af dialog, dialog, dialog," siger Marianne Borritz. ■

Af Kristian Westfall Jensen

Posttraumatisk stressyndrom

PTSD er den eneste psykiske sygdom, der er optaget på fortegnelsen over erhvervsygdomme i Danmark. Man kan udvikle PTSD, hvis man oplever en voldsom begivenhed af katastrofekarakter. For eksempel krigshandlinger, tortur, voldtægt, overfald, bilulykker, naturkatastrofer, brand eller terrorangreb. Sygdommen kan medføre søvnbesvær, depression, angst, misbrug og hukommelsesproblemer.